

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler: Gjertrud Eggen	Kopi til	Vår dato 15.04. 2008	Vår referanse 2007-0137	Deres referanse 200704830-2/MIR
--------------------------------------	----------	-------------------------	----------------------------	------------------------------------

Unio høringsvar - modell for investeringsavtaler

Viser til høringsbrev datert 7.januar 08.

NHDs forslag til investeringsmodell har utgangspunkt i beskyttelse av norske investeringsaktørers virksomhet i utlandet. Avtaleutkastet er ment å "beskytte norske investeringer i utlandet, spesielt i land der den politiske og økonomiske situasjonen er ustabil, og sikre at norske bedrifter kan konkurrere på lik linje med bedrifter fra andre land." Hensikten med modellen er også å fremme investeringer i utviklingsland og på denne måten bidra til økonomisk utvikling i disse landene.

Unio mener at handel mellom land er en forutsetning for økonomisk utvikling og, kan under rette betingelser, legge grunnlaget for den samme velstandsvekst Norge har opplevd. Unio er imidlertid ikke overbevist om at dette forslaget gir den ønskede effekt. Til det er høringsdokumentene for ensidig fokusert på norske investorers interesse og dokumentasjon på positive effekter/gode erfaringer i "investeringsland" fraværende. Det er behov for ytterligere utredning av mulige konsekvenser ved inngåelse av slike avtaler.

Soria Moria erklæringen slår fast : "å arbeide for å fremme et internasjonalt handelsregime hvor hensyn til miljø, faglige og sosiale rettigheter, matsikkerhet og utvikling i fattige land skal tillegges avgjørende vekt (vår understreking)". Etter Unios oppfatning er dette et godt grunnlag for handelspolitikken. Imidlertid er vår erfaring at det ofte vanskelig for regjeringen å følge opp dette i praktisk politikk, særlig når det gjelder hvilke prinsipper/hensyn som må vike til slutt i en forhandlingssituasjon. Grunnlaget for norsk næringslivs investeringer i utlandet, kan bli satt opp mot for eksempel faglige og sosiale rettigheter. Vi er kjent med at regjeringen har arbeidet for at ILOs kjernekonvensjoner og ILOs strategi om anstendig arbeid, skal ligge til grunn for de forhandlingene som gjennomføres i WTO. Det har det til nå ikke vært mulig å få tilslutning til. Faglige og sosiale rettigheter har måttet vike i disse forhandlingene. Regjeringen forhandler for tiden gjennom EFTA om en frihandelsavtale med Colombia.

Colombia er et av verdens farligste land å være fagorganisert i. Trakassering, trusler og vold hører med til hverdagen. Menneskerettighetene brytes på det groveste og det eksisterer tilnærmet straffefrihet for de som utfører utådene. På denne bakgrunn har Unio, sammen med LO, Amnesty og Flyktningshjelpen krevd at EFTA må få inn sosiale klausuler i frihandelsavtalen. Forhandlingene pågår fremdeles. Dersom forhandlingene slutføres uten at avtalen har dette med seg, har prinsippet/ hensynet til menneskerettighetene og arbeidstakerrettigheter, måttet vike nok en gang. Dette dilemmaet burde vært analysert og drøftet i høringsdokumentet. Det er like relevant knyttet til investeringsavtaler som til andre typer handelsavtaler.

Unio er medlem av den internasjonale fagbevegelsen ITUC (International Trade Union Confederation), samt medlem i den norske ILO-komiteen og deltar på ILOs årlige arbeidskonferanse. Forutsetninger for bærekraftig økonomier er sentrale diskusjonstema i disse og andre internasjonale fora Unio deltar i. For Unio og den internasjonale fagbevegelsen vil den sosiale dimensjonen ved et hvert investerings- og handelssamarbeid stå sentralt.

Unio ønsker å framheve som positivt i høringsdokumentet:

- Investors samfunnsansvar og inkludering av CSR
- Preamble med vekt på *"helse, miljø, sikkerhet og internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter må ihensyntas"*
- Fokus på åpenhet

Unio mener imidlertid at dette dreier seg kun om ansatser og at dette bør styrkes i videre utredning ved at:

- Investorers samfunnsansvar ivaretas bedre ved at det for eksempel er referanse til krav om ratifisering av de grunnleggende ILO-konvensjonene.
- I høringsnotatet bør det sannsynliggjøres og dokumenteres at denne type avtaler også vil være til "svakere investeringslands" fordel slik det kommer fram i intensjonene for etablering av modell for investeringsavtale.
- Unio ber NHD om å jobbe videre med modeller for investeringssamarbeid som inkluderer og tydeliggjør den sosiale dimensjon og dilemmaer knyttet til dette, samt større fokus på investeringslandets forutsetninger for økonomisk utvikling gjennom slike avtaler.

Vennlig hilsen
Unio

Ingerd Hovdenakk
Sekretariatsjef

Gjertrud Eggen
Seniorrådgiver